

ἐναπολείπσας δυνάμεις, ἐπλήγωσε τὸ πλευρὸν τῆ βαρβάρου μὲ τὴν μάχαιραν καιρίως. Κατὰ δὲ ταύτην τὴν σιγμὴν ἔφθασαν καὶ ὀλίγοι τινὲς ὀπαδοὶ τῆ Α' Λεξάνδρου εἰς βοήθειαν, καὶ σκεπάζοντες κύκλωσαν τὸ σῶμα, ἀντίσαντο εἰς τὴν ὀρμὴν τῶν ἐχθρῶν, ἕως ἧ οἱ στρατιῶται κατέσπασαν τὰς πόρτας, καὶ διασώσαντες αὐτὸν, ἐφόνευσαν ὅλους τὰς ἐγκατοίκους χωρὶς ἐξαιρέσεως ἡλικίας ἢ γένους.

Ἡ πληγὴ τῆ βασιλέως, ἡ ὁποία τὸ πρῶτον ἐφαίνετο κινδυνώδης, εἰς 6 — 7 ἡμέρας ἠγγιζεν ἤδη εἰς παντελεῆ ἴασιν, ὥστε ὁ Α' Λέξανδρος ἀναβάς ἐφ' ἵππου ἐπαρρησιάζετο εἰς τὰς στρατιώτας, οἱ ὅποιοι ἐθεώρουν αὐτὸν μὲ ἀκόρεσον ἡδονήν. Μετ' ἕ πολὺ δὲ ὁ Α' Λέξανδρος ἐκινήθη εἰς τὰ πρόσω, ἐξακολουθῶν τὴν ὁδοιπορείαν καὶ ὑποτάσσων ἐν τῷ διαβαίνειν τὴν χώραν ἐκατέρωθεν, ἕως ἧ οἱ ναῦται ἐγνώρισαν ἀπὸ τὸ φέσκωμα τῆ ποταμῆ τὴν ἐγγύτητα τῆς θαλάσσης, καὶ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν βασιλέα, ὅτι αὐτοὶ ἠσθάνοντο ἤδη τὰς αὔρας τῆ Ὠκεανῆ. Οὐδὲν ἄλλο ἐφόβισε τὸσον τὰς Μακεδόνας, ὅσον ἡ παλιρροία τῆ Ὠκεανῆ· ἐπειδὴ ὄντες συνειδισμένοι εἰς τὰς ἀνεπαιθήτους παλιρροίας τῆς Μεσογείας θαλάσσης, ἔμειναν ἑκατικοὶ ἰδόντες τὸν Ἰνδὸν ποταμὸν, ὅτι ὑψώθη εἰς ὑπέρμετρον ὕψος καὶ ἐπλημμύρησε τὴν πεδιάδα, καὶ ἐνόμιζον τῆτο σύμβολον τῆς θεϊκῆς ὀργῆς. Ἀλλ' ὄχι ὀλιγώτερον ἐφοβήθησαν μετ' ὀλίγας ὥρας, ὅτε ἶδον, ὅτι ὁ ποταμὸς ἐγκατέλιπε πάλιν τὰς ὀχθὰς καὶ ἀφῆκε στεγνὴν τὴν πεδιάδα, τὴν ὁποίαν ὀλίγω πρότερον ἐπλημμύρησε. Τέλος δὲ, μετ' ἐννεάμηνον πλέον ἔφθασεν ὁ Α' Λέξανδρος εἰς τὸν Ὠκεανὸν, καὶ θυσιάσας εἰς τὸν Ποσειδῶνα, καὶ θεωρῶν μὲ ἄκραν ἡδονὴν ἐκεῖνο τὸ ἀχανές

πέλαγος τῶν ὑδάτων, ἐδάκρυσεν, ὡς λέγουσιν, ὅτι δὲν εἶχεν ἄλλυς περισσοτέρυς κόσμυς νὰ νικήσῃ· καὶ ἔωυ ὧδε διορίσας τὸ τέλος τῶν ἐκστρατειῶν τῆ, τὸν μὲν Νέαρχον (1) ἐχειροτόνησε ναύαρχον τῆ εὐλά, προσάξας νὰ παραπλεύσῃ ὅλην τὴν παραθαλασσίαν τῆς Ἰνδικῆς μέχρι τῆ Περσικῆς κόλπου, αὐτὸς δὲ ἐμίσειυσε διὰ ξηρᾶς μὲ τὸ εὐάτευμα πρὸς τὴν Βαβυλωνία. Ἀνεκδιήγητα ἦσαν τὰ βάσανα καὶ αἱ κακοπάθειαι τῶν στρατιωτῶν ἐν τῷ ἐπιστρέφειν, οἱ ἔποιοι διαβαίνοντες χώραν ἔρημον, καὶ πάντων τῶν εἰς τὸ ζῆν χρησίμων σπανίζουσιν, ἠναγκάζοντο νὰ τρώγωσι ταφορτηγὰ ζῶα, καὶ νὰ κατακαύσωσι τὰ «λέσια λάφυρα, διὰ τὰ ὅποια ὑπέμειναν τόσυς κινδύνυς· αἱ δὲ αὐθένειαι, ὅσαι κοινῶς συντροφεύωσι τὴν πείναν, ἐπεσφράγισαν τὴν συμφορὰν αὐτῶν, ἐξ ὧν πολλοὶ κακὴν κακῶς ἀπώλλυντο (2). Ἡ ἐν ταύτῃ τῇ ἀνάγκῃ ἀκάλυπτος ἐγκράτεια τῆ βασιλέωυ προξένησε μεγάλην παραμυθίαν εἰς τὲς στρατιώταυ. Μεγάλη ἔλλειψις νερῶ εὐρίσκετο εἰς τὸ εὐάτευμα, καί τινευ τῶν στρατιωτῶν πεμφθέντευ εἰς ἀναζήτησιν, εὐρον κατὰ τύχην μίαν βρύσιν ἔχουσιν πολλὰ ὀλίγον νερὸν, καὶ λαβόντευ ὄσον εὐρον, ἐπέσρεψαν χαίροντευ πρὸς τὸν βασιλέα· αὐτὸς δὲ, ἀντὶ νὰ πίνῃ, ἔχυσεν αὐτὸ εἰς τὴν γῆν, μὴ

(1) Θίλων ὁ Ἀλέξανδρος νὰ γνωρίσῃ ἀκριβέστερον τὰ παραθαλάσσια τῆς Ἰνδίαυ καὶ νὰ εὐρεῖσῃ τὸ ἐμπόριον μεταξὺ Ἰνδίαυ, Βαβυλωνου καὶ Αἰγύπτου, ἐξεἶλεν ἀπὸ τὰυ ἐκβολὰυ τῆ Ἰνδοῦ τὸν Νέαρχον καὶ Οὐνησίκριτον, οἱ ὅποιοι πλείοντευ ἀπὸ τὰ Πάτταλα πάντοτε παραθαλασσίαιυ, ἦλθον μετ' ἐπτάμηνον πλὴν εἰς τὸν Εὐφράτην.

(2) Μόλιυ ἐπέσρεψεν εὐτυχῶυ ἐκ τῆς Ἰνδίαυ τὸ τεταρτημόριον τῶν στρατιωτῶν (Ἀρρ. 5', 25 κτ.).

θέλων νὰ κακοπαθῶν οἱ στρατιῶται, καὶ αὐτὸς νὰ μὴ
 συγκακοπαθῇ. Αὕτη ἡ γενναία πράξις ἐνέπνευσεν εἰς
 τὰς στρατιώτας νέας δυνάμεις, καὶ μετὰ ἐξήκοντα ἡμέ-
 ρας ἔφθασαν εἰς τὴν χώραν Γεδρωσίαν, ὅπερ εὐρόν-
 τεσ ἐν ἀφθονίᾳ τροφᾶς, εὐθὺς ἐλησμόνησαν ὅλας τὰς
 προλαβέσας κακχυρίας καὶ ταλαιπωρίας. Ἐντεῦθεν
 ἦλθεν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς Καρμανίαν, ὅπερ διέβαινον
 ὄχι ὡς πολεμιστὴς, ἀλλ' ὡς ἄσωτος· καὶ φιλοτιμέμε-
 νος νὰ μιμηθῇ τὸν Διόνυσον, ἐσύρετο ἀπ' ὀκτῶ ἵππους
 ἐπάνω εἰς μεγαλοπρεπῆ ἄμαξαν, ἐπάνω τῆς ὁποίας
 ἐξερεώθη ἐν ὑπερῶν ὡς θέατρον τετράγωνον, ὅπερ
 συνεχῶς ἡμέρας καὶ νυκτὸς διῆγεν ἐν εὐωχίαις καὶ κραι-
 πάλαις· καὶ καθ' ὅλην τὴν ὁδοιπορείαν ἐτέθεισαν πολ-
 λοι μεγάλοι πίθοι καὶ κρατῆρες μεσοὶ οἴνου, ἐξ ὧν λαμ-
 βάνοντες οἱ στρατιῶται προέπινον εἰς τιμὴν τῆ ψευδο-
 νύμφης θεῆς (1). Εἰς ὅλον ἐκεῖνον τὸν τόπον ἠκούοντο ὁ
 ἦχος τῶν μουσικῶν ὀργάνων καὶ αἱ φωναὶ τῶν Βακχι-
 δῶν, αἱ ὁποῖαι ὡς παράφρονες ἔτρεχον ἄνω καὶ κάτω
 ἔχουσαι λελυμένας τὰς τρίχας, καὶ παρεδίδοντο εἰς
 πᾶν εἶδος ἀσελγείας. Τῆτο τὸ ἐλάττωμα τῆ βασι-
 λέως προήγαγεν εἰς τὴν διάφεσίν τε ἄλλο δεινότερον
 κακόν, καὶ κατέστησεν αὐτὸν τόσον ὠμόν, ὥστε πολλὰ-
 κίς ὁ δήμιος ἐπεσφράγιζε τὸ συμπόσιον.

Ἐν ᾧ δὲ ἔτιωσ ἀνεπαύοντο οἱ στρατιῶται εἰς αὐτὰ
 τὰ μέρη, ἐπέσρεψε καὶ ὁ Νεάρχος ἀπὸ τὴν παραθα-
 λασσίαν ἐκστρατείαν (2), ὅσις διηγέμενος εἰς τὸν βα-

(1) Λέγουσιν, ὅτι ὁ Διόνυσος μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς
 Ἰνδίας κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διεπέρασε τὸ πλεῖστον μέ-
 ρος τῆς Ἀσίας.

(2) Αὐτὸς ἄφησε τὸν στόλον εἰς τὸν ὄρμον ἐν τῷ Περ-
 σικῷ κόλπῳ.

σιλέα πολλά παράδοξα περί τῆ χρυσῆ, τὸν ὁποῖον
 εὔρεν εἰς μερικὰς νήσους, καὶ περί τῶν ἐξαισίων πραγ-
 μάτων, ὅσα ἴδεν εἰς ἄλλας, ἐπροσάχθη νὰ πλεύσῃ ἐκ
 δευτέρου πρὸς ἀναζήτησιν νέων ἀνακαλύψεων, καὶ ἔ-
 πειτα νὰ ἔρθῃ εἰς τὰς ἐκβολὰς τῆ Εὐφράτης ποταμῆ,
 καὶ ἐκεῖθεν ν' ἀπαντήσῃ τὸν βασιλέα εἰς τὴν Βαβυλῶ-
 να. Ἐν τῇ Καρμανίᾳ ἐπαίδευσεν ὁ Ἀλέξανδρος αὐ-
 τὸν καὶ τὸν Κλέανδρον καὶ ἄλλους, οἱ ὅποιοι ἄλλοτε ἐ- 325.
 πέμφθησαν παρ' αὐτῆ νὰ φονεύσῃν τὸν Παρμενίωνα.
 Οὗτοι οἱ φονεῖς κατηγορήθησαν πρὸς τὸν Ἀλέξαν-
 δρον διὰ πολλὰς ἀδικίας ἀπὸ τῆς πρέσβεις τῶν ἐπαρ-
 χιῶν, ὅπως ἐκεῖνοι διωρίσθησαν σατράπαι· τὰ δὲ κρί-
 ματα αὐτῶν ἦσαν τόσον μεγάλα καὶ πολυποίκιλα, ὥ-
 σε μόνον ἡ βεβαία ἐλπίς, ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος δὲν θέ-
 λει ἐπιστρέφει πλέον ἐκ τῆς Ἰνδίας, εἰ δυνατό νὰ τῆς
 καταπέισῃ νὰ πράξῃσι τοιαύτας ἀδικίας. Διὸ πάντες
 ἠγάπων νὰ παιδευθῶσιν αὐτοὶ οἱ κακώτροποι. Ὁ Κλέ-
 ανδρος καὶ ἄλλοι ἑξακόσιοι στρατιῶται συναδικηταὶ κατ-
 εδικάσθησαν εἰς δημόσιον θάνατον, καὶ καθεὶς ἔχαι-
 ρεν, ὅτι ἡ ὀργὴ τῆ βασιλέως κατήντησεν εἰς τὰς κε-
 φαλάς τῶν ὑπηρετῶν τῆ φόνου. Πλησιάζων ὁ Ἀλέξαν-
 δρος εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ἐπεσκέψθη τὸν τάφον τῆ
 Κύρης (1) ἐν τῇ πόλει τῶν Πισαργάδων, ὅπως ἐθα-
 νάτωσε τὸν Περσικὸν σατράπην Ἀρσίνην, παρακινῶν-
 τος τῆ εὐνέχου Βαγῶος, ὁ ὅποιος ψευδῶς κατεμαρτύ-
 ρησεν, ὅτι ὁ Ἀρσίνης ἤρπασε τὸν τάφον (2). Ἐν
 ταύτῃ τῇ πόλει ἀπεφάσισε ν' ἀποθάνῃ θάνατον ἐκεί-

(1) Οὗτος ὁ τάφος, ὅστις εὐρίσκετο εἰς τὸν βασιλι-
 κὸν κήπον, καὶ ἦτο πολυτελῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐξολισ-
 μένος, εὐρέθη ὑπὸ τῆ Ἀλεξάνδρου γυμνός.

(2) Κύριτ. 1', 1. Κατὰ δὲ Ἀρρίανον ἐφονεύθη διὰ

σιον ὁ Ἰνδὸς Κάλανος, ὁ ὁποῖος ζήσας ὀγδοήκοντα καὶ τρεῖς (1) χρόνους χωρὶς ἢ ἀρρώσθησιν ποτὲ, ἤδη ἠθάνετο ἐγγύς τὸ τέλος τῆς ζωῆς. Ὁ Ἀλέξανδρος ἐνόμιζεν, ὅτι εὐκόλως ἐδύνατο νὰ τὸν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὸν σκοπόν τε, ἀλλὰ βλέπων ὅλους τὰς λόγους ἀπράκτους καὶ τὸν Κάλανον ἄκαμπτον, συγκατένευσε καὶ ἐκέλευσε νὰ κατασκευασθῇ ἐπιτάφιος πυρκαϊὰ, ἐπάνω τῆς ὁποίας ὁ Ἰνδὸς ἀπεφάσισε ἢ ἀποθανῆ.

Ὁ Κάλανος ἦλθεν ἐφιππος ὑποκάτω τῆς πυρκαϊᾶς, ἔκαμε τὰς προσευχὰς εἰς τὰς θεάς, ἔχυσε σπονδάς, καὶ ἔπραξεν ὅλας τὰς τεταγμένας ἐπιταφίους τελετάς· ἔπειτα δὲ ἔκοψεν ἕνα πλόκαμον τριχῶν, καθὼς συνεθίζεται εἰς τὰ σφάγια, καὶ ἐναγκαλισάμενος τὰς παρόντας φίλους, παρεκάλει νὰ εὐθυμήσωσιν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, καὶ νὰ μεθύσωσι μετὰ τῷ Ἀλεξάνδρῳ, λέγων ὅτι θέλει ἴδῃ τὸν βασιλέα εἰς τὴν Βαβυλώνα. Ταῦτα εἰπὼν, ἀνέβη φαιδρῶς ἐπὶ τὴν πυρκαϊάν, καὶ ἀπλωθεὶς καὶ σκεπάσας τὸ πρόσωπον, δὲν ἐκινήθη ἔδοτελῶς ὅτε ἠγγίσει τὸ πῦρ, ἀλλ' ἔμεινε σαθερὸς εἰς τὸ αὐτὸ χῆμα, ἐν ᾧ ἠπλώθη, ὥστε ὅλοι οἱ στρατιῶται ἐθαύμαζον, καὶ ἔτιως ἐπλήρωτε τὴν θυσίαν τε, θυσιαζόμενος κατὰ τὸν πατριὸν νόμον τῶν Γυμνοσοφιστῶν. Ὁ Ἀλέξανδρος ὑπήκουσεν ἀκριβῶς εἰς τὰς λόγους τῷ Καλάνῳ, καὶ ἔκαμε δεῖπνον, ὅπερ ὁ Πρόμαχος πίων περισσότερον παρὰ τὰς ἄλλας, καὶ λαβὼν ἕν τάλαντον βραβεῖον, ἐπέζησεν ἡμέρας τρεῖς· ἀπὸ δὲ τὰς λοιπὰς συντραπέζης τεσσαράκοντα καὶ εἰς ἀπέθανον πίνοντες.

τὴν ἱεροσουλίαν. Κατὰ Πλάταρχον ἐφονεύθη ὁ Πελλαῖος Πολύμαχος.

(1) Κατὰ Διόδ. (ΙΖ', 107.) ἔζησεν 73 χρόνους.

Ἀπὸ τῶν Πασαργάδων ἐπορεύθη ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὰ Σῆσα, ὅτε ἔλαβε γυναῖκα τὴν Στάτειραν, τὴν πρεσβυτέραν θυγατέρα τῆ Δαρείου, καὶ εἰς μὲν τὸν φίλον Ἡφαισίωνα ἔδωκε τὴν νεωτέραν θυγατέρα τῆ Δαρείου, εἰς δὲ τὲς πρώτους ἄρχοντας τῆς αὐλῆς ὀγδοήκοντα Περσίδας τὰς εὐγενεστάτας παρθένους· ἐπανηγύρισε δὲ κατὰ τὸν Περσικὸν τρόπον καλὸν γάμον καινὸν ὄλων τῶν Μακεδόνων, ὅσοι προῦπάδρευσαν εἰς τὴν Ἀσίαν. Διηγῶνται, ὅτι εἰς ἐκεῖνο τὸ δεῖπνον ἐννέα χιλιάδες ἦσαν οἱ παρακαθήμενοι, καὶ εἰς καθένα ἔδότη χρυσὴ φιάλη διὰ νὰ κάμη τὰς σπονδάς. Κατὰ τῆτου τὸν καιρὸν ἔφθασαν εἰς τὰ Σῆσα καὶ οἱ τριάκοντα χιλιάδες Πέρσαι, νέοι στρατιῶται μακεδονιστὶ ἐνδεδυμένοι, τὲς ὁποῖας ὁ Ἀλέξανδρος ἐμελέτα νὰ τιμήσῃ ἐξαιρέτως, διὰ νὰ ταπεινώσῃ τὴν ἰταμότητα τῶν παλαιῶν στρατιωτῶν, οἱ ὅποιοι δικαίως ἐγόγγυζον κατ' αὐτῆ.

Ἐν ᾧ δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἐνηχολεῖτο ἕτως εἰς τὴν Περσίαν, νέα ταραχὴ συνέβη εἰς τὴν Ἑλλάδα (1). Ὁ Ἄρπαλος, ὁ διορισθεὶς ὑπὸ τῆ Ἀλεξάνδρου διοικητῆς τῆς Βαβυλώνας, φοβόμενος τὴν ὠμότητα τῆ βασιλέως, καὶ φιλοτιμέμενος νὰ διοικῆται αὐτὸς ἀφ' ἑαυτῆ, ἔλαβε μετ' ἑαυτῆ πολλὰς θησαυροὺς (5000 τάλαντα)· καὶ συναθροίσας ἕξ χιλιάδας μισθωτῶν στρατιωτῶν, μετέβη εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ κατέπλευσεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅτε γινώσκων, ὅτι τότε οἱ Ἕλληνες ἐλάτρευον τὸν χρυσόν, κατηνάλωσε πολλὰ χρήματα πρὸς τὲς Ἀθηναίους μισθωτὰς ῥήτορας, οἱ ὅποιοι ἄλλο δὲν ἔκαμνον, παρὰ νὰ παροξύνεν τὸν δῆμον. Ἐκ τῆτων δὲ

(1) Ὅρα καὶ ἄλλας προτίρας ταραχὰς ἐν τῷ ἔποικ. Κεφ.

τῶν ῥητόρων μόνος ὁ Φωκίων, προσφερομένων αὐτῷ ἑπτακοσίων ταλάντων, ἐφύλαξε τὴν φημιζομένην αὐτῷ χρησότητα καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἔμεινεν ἀδωροδόκητος. Ἡ ἀφιλοχρηματία τῆς αὐτοῦ ἀνδρὸς ἐθαυμάζεται καὶ εἰς τὰς χρόνας τῆς Φιλίππου, ὅτε παρακινούμενος ὑπὸ τῶν πρέσβων νὰ δεχθῆ πολλὰ χρήματα, ἀν' ὅχι διὰ χρεῖαν αὐτῷ, καὶν διὰ τὰ πτωχὰ παιδία τε, ἀπεκρίθη. «Εἰ μὲν μοι ὁμοιάζον τὰ παιδία μὲν, ὁ μικρὸς ἄγρὸς, μὲν τῷ ὅποιος τὰ εἰσόδημα ἔζησα ἕως τῶρα, καὶ ὁ ὅποιος μὲν ἕψω εἰς τὸν παρὲνταβαθμὸν τῆς δόξης, θέλει ἀρκέσει καὶ εἰς τὴν τροφήν αὐτῶν· εἰ δὲ μή, ἐγὼ δὲν μελετῶ νὰ τ' ἀφήσω πλέσια, καὶ ἔτι νὰ παρακινήσω καὶ ν' αὐξήσω τὴν πολυτέλειαν αὐτῶν.» Ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἐπέμψεν αὐτῷ ἑκατὸν τάλαντα δωρεάν, ὁ Φωκίων ἠρώτησε τὸς κομίζοντας, διατί ὁ Ἀλέξανδρος θέλει τόσα δῶρα εἰς αὐτὸν μόνον, εἰς ἄλλον δὲ Ἀθηναῖον παντελῶς; «Ἐπειδὴ ἀπεκρίθησαν, ὁ Ἀλέξανδρος σὲ μόνον νομίζει καλὸν καὶ ἀγαθόν.» «Λοιπὸν ἄς μὲ ἀφήσῃ, εἶπε, καὶ νὰ κομίζωμαι καὶ νὰ εἶμαι τοιῦτος.» Διὰ ταύτην τὴν ἀρετὴν ὁ Φωκίων ἔμεινεν ἀδιάφθαρτος, ἀλλὰ καὶ ἠγωνίσθη οἰκιστικῶς τὴν πόλιν νὰ ματαιώσῃ τὸς σκοπὸς τῆς Ἀρπάβης, ἀποὶς προσαχθεῖς ἀπὸ τὴν σύνοδον τῆς δῆμῃς νὰ φύγῃ ἐκ τῆς πόλεως, ἴδε τὸς σκοπὸς τε ματαιωθέντας.

Μόλις ἐκόπασεν αὕτη ἡ ταραχὴ, καὶ συνέβη ἄλλη ἐκ τῆς αὐτοῦ, ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἐκήρυξε προσάξων νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς πατρίδας ὅλοι οἱ Μακεδόνες, ὅσοι εἴτε διὰ τὸ γῆρας, εἴτε δι' αὐθενεῖαν, δὲν ἐδύνοντο νὰ ὑποφέρῃ τὰς ταλαιπωρίας τῆς πολέμου. Ἀλλ' οἱ στρατιῶται ἐζήτησαν ὁμαθυμαδὸν ν' ἀπολυθῶσιν ὅλοι τῆς στρατείας, καὶ ἐγόγγυζον κατ' αὐτῷ λέγοντες, ὅτι κατ-

εφροίνει τὸς ἀνδρείους στρατιώτας τε, καὶ ὠνόμαζον αὐτὸν ὠμὸν καὶ ἀπηνῆ βασιλέα, ὁ ὅποιος ἠγάπα τὸν ὀλεθρον αὐτῶν καὶ ὄχι τὴν ἀπυσίαν. Τότε ὁ Ἀλέξανδρος ἔδειξε τὴν χαρακτηρίζουσαν αὐτὸν ἀφοβίαν, καὶ καταβάς ἀπὸ τῆ βήματος, ὤρμησεν εἰς τὸς αἰτίες τῆς ταραχῆς, καὶ πιάσας ἐξ αὐτῶν δεκατρεῖς, ἐθανάτωσε παρευθύς. Οἱ στρατιῶται ἐκπληττόμενοι εἰς ταύτην τὴν ἀφοβίαν, ἔπαυσαν τὰς κατηγορίας, καὶ ἔχοντες τὰ ὄμματα προσηλωμένα πρὸς τὴν γῆν, ἐφαίνοντο ζητῶντες συγγνώμην. “Ὅλοι θέλετε νὰ σᾶς ἀπολύσω; εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος· ἔχετε τὴν ἄδειαν, καὶ πορευθέντες κηρύξατε εἰς τὸν κόσμον, ὅτι τὸν βασιλέα ὑμῶν ἀφήκατε εἰς τὰς χεῖρας τῶν ξένων. Οἱ Πέρσαι θέλουσιν εἶναι ἀπὸ τῆ νῦν οἱ σωματοφύλακές μου.” Αὐτὸς ὁ φοβερισμὸς πρὸξένησε μόνον περισσοτέραν θλίψιν καὶ λύπην εἰς τὸς στρατιώτας, οἱ ὅποιοι ὄλοι μετανόησες, παρεκάλεον μετὰ δακρύων καὶ θρήνων τὸν βασιλέα νὰ τὸς συγχωρήσῃ, καὶ μόλις ἐδυσώπησαν αὐτὸν νὰ διαλλαγῇ μὲ αὐτὸς.

Ὁ Ἀλέξανδρος, μὴ φοβόμενος ἤδη νέας ταραχὰς, παρεδόθη εἰς εὐωχίας καὶ συμπόσια, τὸ δὲ στρατευμα συνωδεύετο ἀπὸ ὅλης τῆς ὑπηρετίας τῶν ἡδονῶν. Αὐτοὶ διέτριβον ὀλοκλήρως νύκτας καὶ ἡμέρας εἰς κραιπάλας καὶ πολυποσίας, καὶ εἰς μίαν τέτων ἀπέθανεν ὁ Ἡφαίσκιον (1). Οὗτος ὁ αὐλικὸς ἦτον ὁ πιστότατος τῆ Ἀλεξάνδρου φίλος, καὶ μόνος ὁ Κρατερός ἐφαίνετο ὁ ἐφάμιλλος αὐτῆς τῆς τιμῆς. “Ὁ μὲν Κρατερός, εἰλεγεν ὁ βασιλεὺς, εἶναι φιλοβασιλεὺς, ὁ δὲ Ἡφαι-

(1) Εἰς τὰ Ἐκβάτωνα. Τὸ σῶμα τῆ τετελευτηκότος ἔδακεν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὸν Περδίκκην διὰ νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅπε ἐμελέτα νὰ τὸ θάψῃ μεγαλεπρεπῶς.

„σίων φιλαλέξανδρος.“ Ο θάνατος τῆς εἰρημένης φιλίας ἐλύπησε κατ' ὑπερβολὴν τὸν βασιλέα, ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο ἀπαρηγόρητος, θανατώσας καὶ αὐτὸν τὸν ἰατρὸν, ὅσους τὸν ἐθεράπευε· καὶ αἱ ὑπερβολικαὶ ἐπιτάφιοι τιμαὶ, τὰς ὁποίας ἐπανηγύρισεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ἐδείκνυον τὴν μεγάλην αὐτῆς θλίψιν.

π. χ. 324. Μετὰ πολλὰς μάχας, νίκας, ἀπανθρωπίας, μωρίας καὶ ἀσωτίας, ἔφθασεν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἀλλὰ πρὶν ἔμβῃ, πολλὰ καὶ παράδοξα σημεῖα ἐφάνησαν· καὶ οἱ μὲν Καλδαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἐσεμνύοντο ὡς προγνώσκει τῶν μελλόντων, παρεκίνησαν αὐτὸν νὰ μὴ ἔμβῃ εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν· οἱ δὲ φιλόσοφοι Ἕλληνες ἀνταπέδειξαν τὰς ψευδοπροφητείας τῶν. Ο βασιλεὺς γινώσκων, ὅτι ἡ Βαβυλὼν ἦτο τὰ μόνον εἰς τὸν κόσμον, ὅπου ἐδύνατο νὰ ἐπιδείξῃ ὅλην τὴν θόξαν καὶ λαμπρότητα, καὶ ὅτι οἱ πρέσβεις ὅλων τῶν νικηθέντων ἐθνῶν ἦσαν πρόθυμοι νὰ ἐορτάσωσι τὰ ἐπινικιά τε, εἰσέβῃ εἰς τὴν πόλιν μετὰ μεγάλην παράταξιν, καὶ ἔδωκε τὰς ἀποκρίσεις εἰς τὰς πρέσβεις μετὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ σεμνοπρέπειαν ἑνὸς μεγάλου βασιλέως, καὶ μετὰ τὴν φιλοφροσύνην καὶ εὐγένειαν ἑνὸς ἰδιώτου αὐλικῆς.

Κατὰ τῆτον τὸν καιρὸν ἔγραψεν ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιστολήν, ἡ ὁποία ἔμελλε ν' ἀναγνωθῆ δημοσίᾳ εἰς τὴν ἐορτὴν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, προσάξων ὅλας τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ν' ἀνακαλέσωσιν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν ὅλους τὸς φυγάδας πλὴν τῶν ἱεροσύλων καὶ φονέων, καὶ παρήγγειλεν εἰς τὸν Ἀντίπατρον νὰ μεταχειρισθῆ βίαν εἰς τὰς μὴ πειθομένας πόλεις. Ἡ ἐπιστολή ἀνεγνώσθη εἰς ὅλην τὴν ὀμήγουριν. Ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Αἰτωλοὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐκτελέσωσι τὰς ἐντολάς τε, αἱ ὁποῖαι ἐφαίνοντο ἐναντία τῆς ἐλευθερίας.

Βλέπων ὁ Ἀλέξανδρος, ὅτι ἡ Βαβυλῶν ὑπερ-
 έβαινε ὅλας τὰς ἄλλας πόλεις τῆς Ἀνατολῆς κα-
 τὰ τὸ μέγεθος καὶ κατὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν ἐπιτηδείων,
 ἀπεφάσισε νὰ σῆσῃ αὐτὴ τὴν καθέδραν τῆς βασιλείας,
 σκοπῶν νὰ προῦψῃ πάντα ἐνδεχόμενον καλωπισμόν.
 Πλὴν μ' ὅλον ὅτι ἐφάνταζετο νὰ πράξῃ ταῦτα καὶ ἄλ-
 λα πράγματα ὑπερανισάμενα τῆς ἀνθρώπινης δυνά-
 μεως, διῆγε τὸν πλείστον καιρὸν εἰς τὰς ἡδονὰς ἐκεί-
 νῆς τῆς μεγαλοπρεπῆς πόλεως. Ἀλλ' αἱ ἡδοναὶ αὐταὶ
 πολλάκις κατήντων εἰς ἀσωτίας καὶ κώμας. Ὁ πρό-
 σφατος θάνατος τῆ Ἡφαισίως, ἡ θλιβερὰ ἀνάμνη-
 σις τῆ ἀδίκου θανάτου τῆ ἐναρέτου Καλλιθένης καὶ τῆ
 ἀνδρείου Κλείτου, καὶ πρὸ πάντων τῆ βαρβαρικῆ φόνου
 τῆ Παρμενίωνος καὶ τῆ ἀθώου ἱῆς, ἡ συνειδήσις λέγω
 τέτων ὅλων τῶν θλιβερῶν συμβάντων τίπτυσσα τὴν
 φαντασίαν τε, ἐθύθεισε τὴν διάνοιάν τε εἰς βαθυτά-
 τον ζόφον, καὶ πρὸς παρηγορίαν ἦτον ἀπαιτούμενον ἡ
 χρῆσις ἐνὸς δραστικῆς ἰατρικῆ· τὸ δὲ ἰατρικόν, εἰς τὸ
 ὅποιον ἐκείνος κατέφυγεν, ἦτον ἡ πολυποσία. Διὸ
 πολλάκις ἐπροσκαλεῖτο εἰς εὐωχίας καὶ συμπόσια, ὅπως
 ἔπινεν ὑπὲρ τὸ μέτρον· μάλιστα δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμε-
 ρῶν διανυκτερεύσας ἐν πότοις καὶ μέθαις, ἐπροσκλήθη
 καὶ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν εἰς ἄλλο συμπόσιον· καὶ δε-
 ξάμενος τὴν πρόσκλησιν, ἔπιε τόσον ὑπερμέτρως,
 ὥστε ἔπεσεν εἰς τὸ ἔδαφος ἡμιθανῆς, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν
 ἄψυχον κατάσασιν ἐκοιμήθη, θάμα ἐλεεινὸν τῆς ἀσω-
 τείας, εἰς τὸ παλάτιον. Ὁ πυρστὸς ἦτο συνεχῆς· ὁ
 δὲ Ἀλέξανδρος φανταζόμενος, ὅτι ἔμελλε νὰ ἰατρευ-
 θῆ ἐν ὀλίγῳ, ἔδιδεν ἐν ταῖς ἀπυρεξίαις τὰς ἀναγ-
 καίας προσαγὰς περὶ τῆς πλείσεως τῆ σίλης καὶ περὶ
 τῆ μισευμῆ τῆ περὶ στρατεύματος. Ἀλλὰ τέλος βλέ-

πων ἔδεμίαν ἐλπίδα θεραπείας καὶ τὴν φωνὴν ἐκλεί-
 πυσαν, ἔδωκε τὸ βασιλικὸν δακτυλίδιον εἰς τὸν Περ-
 δίκκαν, προσάξας νὰ θάψωσι τὸ σῶμα εἰς τὸν βωμὸν
 τῆ Ἀμμωνος· καὶ μὲ ὄλον· ὅτι ἔπνεε τὰ λοίσθια, ἀνα-
 σὰς καὶ ἐπισηριζόμενος εἰς τὸν ἀγκῶνα τῆς χειρὸς,
 ἔδωκε τὴν δεξιὰν εἰς τὴς στρατιώτας, οἱ ὅποιοι ἐφι-
 λοτιμῶντο νὰ τὴν φιλήσυν (1)· εἶτα δὲ ἐρωτηθεὶς
 τίνοι ἄφινε τὴν βασιλείαν, ἀπεκρίθη τῷ κρατίσῳ. Ὁ
 σὺλ. Περδίκκας ἠρώτησε τὸν βασιλέα, πότε ἤθελε νὰ τῷ
 ριθ, 1. ἀποδοθῆν αἱ θεῖκαι τιμαί; Ὅταν ὑσεῖς, εἶπε,
 π. χ. θέλητε εἶθε εὐτυχεῖς. Ταῦτα εἰπὼν, ἐξέ-
 323. πνευσεν (2)· ἔζησε δὲ τριάκοντα δύο χρόνους καὶ ὀκτώ
 τῆ 21 μῆνας, καὶ ἐβασίλευσε δώδεκα χρόνους μὲ περισσοτέ-
 Ἀπρ. ραν τύχην παρὰ ἀρετήν.

Διὰ τῆ θανάτου τούτου τῆ περιβλέπτου πορθητῆ
 πολλαὶ ῥήσεις τῆς ἁγίας Γραφῆς ἐπληρώθησαν, ἐξ
 ὧν μάλιστα ἡ περιβλεπτος εἶναι ἡ ἀκόλυθος. “Ὁ
 ῥῥῥαὸς τῆ Βήλυ κατεδαφιοθήσεται καὶ ὑδέποτε ἀναστή-
 ῥῥσεται” (3). Ἰνα πληρωθῆ ὁ λόγος τῆ θεῆ, ἔπρε-
 πεν ὁ Ἀλέξανδρος νὰ πέσῃ τότε, ὅτε ἠτοιμάζετο ν’ ἀ-
 νακτίσῃ τὸν βωμὸν καὶ ν’ ἀποκαταστήσῃ τὴν Βαβυλῶνα
 εἰς τὴν πρῶην λαμπρότητα. Ὁ Ἀλέξανδρος ἀφῆκεν
 ἐκ τῆς Βαρσίνης θυγατρὸς τῆ Ἀρταβάξου καὶ χήρας
 τῆ Μέμνωνος ἱὸν ὀνόματι Ἡρακλέα· ἡ δὲ Ρῶξάνη καὶ
 Στάτειρα ἀφείθησαν, ὡς λέγουσιν, ἐν γαστρὶ ἔχυσαι.

(1) Οὐαλέριος Μάξ. Βιβλ. Ε'. Κεφ. Α'.

(2) Ἀρρ. Ζ'. 28. Πλὴτ. εἰς Ἀλέξανδρον. Κατὰ τι-
 νας ἐφαρμακώδη ὁ Ἀλέξανδρος ἀπὸ τὸν Ἀντίπατρον
 (Κέρτ. Ι'. 4.). Κατὰ Διόδωρον ἐβασίλευσεν ἔτη δώδεκα
 καὶ μῆνας ἑπτὰ.

(3) Ἡσαΐας ΚΘ'. 9.

Καθ' ὅποιον τρόπον ἐρευνήσωμεν τὴν ζωὴν τέτι τῆ μονάρχου, εὐρίσκομεν ὀλίγοντι ἀξιοθαύμασον καὶ ἀκόμη ὀλιγώτερον ἀξιομίμητον. Ἐπειδὴ ἡ μὲν ἐκθειασομένη αὐτῆ ἀνδρία εἶναι μόνον ἀρετὴ δευτέρα τῆ τάξει, ἡ δὲ συνακολυθῆσα εὐροῦσα τύχη εἶναι μόνον τυχηρὸν ἀγαθόν, καὶ ἡ πολεμικὴ ἀρετὴ τῶν στρατιωτῶν αὐτῆ παρήχθη καὶ ἐτελειοποιήθη ἀπὸ Φίλιππον τὸν πατέρα. Ἀλλ' ἡ ἀκρασία, ἡ ὀμότης, ἡ κενοδοξία καὶ ἡ μεγάλη ἐπιθυμία τῶν ματαίων νικῶν, πάντα ταῦτα ἦσαν ἴδια αὐτῆ· ὅμως αἱ νίκαι αὐτῆ ἀναβίβασαν τῆς Ἑλλήνας εἰς τὸν ἀνώτατον κολοφῶνα τῆς δόξης, ἀποδεικνύουσαι εἰς ποῖον βαθμὸν τῆς ἐντελείας ἐμπορεῖσιν αἱ τέχναι τῆς εἰρήνης νὰ φέρωσι τὰς τέχνας τῆ πολέμου. Ἡμεῖς βλέπομεν ἐν ταύτῃ τῇ εἰκόνι σωρείαν ἐπαρχιδίων, τὰ ὅποια διὰ τῆς φιλοκαλίας τῶν τεχνῶν ἔγιναν πλέον ἢ ἀντίρροπα εἰς σύμπαντα τὸν κόσμον, καὶ ἐγκατέλιπον εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος τὸ παράδειγμα τῆς ὑπερανεσηκυίας διαφορᾶς τῶν λογικῶν ἀπὸ τῶν ἀλόγων.

Οἱ διάδοχοι τῆ Ἀλεξάνδρου ἤρπασαν ἕκαστοι μέρος τῆς ἀχανῆς βασιλείας· καὶ ὅ,τι ἐκεῖνος ἐκέρδησε κόπῳ πολλῷ καὶ κινδύνῳ, τῆτο ἔγινε θήραμα τῶν διαδόχων, οἱ ὅποιοι ἀπέκρυπτον τὴν φιλοτιμίαν ὑπὸ τὸ πρόχημα τῆς δόξης τῆ ὀνόματός τε. Αὐτοὶ ἐδιδάχθησαν παρ' αὐτῆ τὸ μάθημα τῆς ὑπερηφανείας· καὶ καθὼς ἐκεῖνος ἤθελε νὰ μὴ ἔχη ἄλλον ἰσότιμον, ἔτω καὶ οἱ πολυάριθμοι αὐτῆ διάδοχοι ἔκρινον νὰ μὴ γνωρίσεν ἄλλον ὑπέρτιμον, καὶ ἐφιλονείκην περὶ τῆς βασιλείας, ἕως ἔ τρὸσον τινὰ ἐξωλοθρεύθησαν ἀμοιβαίως. Διὸ καθὼς ἕδεμία ἄλλη πολιτικὴ διαίκησις κατεστάθη τόσον ἄτακτος ὤσον ἡ αὐτῶν, ἔτως ἕδεμία περίοδος τῆς

ιστορίας είναι περιπελεγμένη ἔντετειλιγμένη εἰς
μεγαλήτερον χάος καὶ λαβύρινθον.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Ι Ε'.

Συμβάντα ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀπὸ τῆς ἀλώ-
σεως τῶν Θηβῶν μέχρι τῆς τελευτῆς
τῆς Ἀντιπάτρου.

Ὅταν ἡ γενικὴ σύνοδος τῶν Ἑλληνίδων πόλεων ἀπ-
ἔδειξε τὸν βασιλέα τῶν Μακεδόνων στρατηγὸν ἀπα-
σῶν τῶν δυνάμεων κατὰ τῶν Περσῶν, ἐκήρυξεν εἰς
τὸν κόσμον, ὅτι ἡ Ἑλὰς ἔπαυσε τῆς νὰ πρωτεύῃ με-
ταξὺ τῶν γενῶν, ἔπεσεν ἀπὸ τῆς μεγέθους τῆς πρώην
λαμπρότητος ἔντεπεροχῆς. Αἱ μετὰ τὸν θάνατον τῆς
Ἀλεξάνδρου συμβᾶσαι διχόνοιαι ἔδοσαν μὲν αὐτῇ ἰκα-
νὴν εὐκαιρίαν πρὸς ἀνάκτησιν τῆς προτέρου μεγέθους,
μίαν εὐκαιρίαν λέγω, ἡ ὁποία ἔτε παρωράθη, ἔτε
παρημελήθη· ἀλλὰ τὰ ἴδια αἴτια, ὅσα ὑπεδέλω-
σαν τῆς ἐκπεπτωκότας Ἑλλήνας εἰς ξένην δύναμιν,
ἔκαμον ἀπράκτους ὄλους τῆς ἀγῶνας πρὸς ἀνάκτησιν
τῆς ἐλευθερίας. Οὔτε ἡ πολιτικὴ δολιότης τῆς Φι-
λίππου, ἔτε ἡ ὀξύτης ἔντεέργεια τῆς Ἀλεξάνδρου,
ὑπεδέλωσαν τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, ἂν καὶ ἐπετάχου-
σαν αὐτῶν τὴν πτώσιν, ἀλλ' ἡ ἐκτροπὴ ἔντεμισθία τῶν
φθοροποιῶν ἡθῶν, ἔντε ἡ ὑπερήφανος εὐτυχία, ἡ ὁποία
διεγείρουσα διηνεκῶς ἐμφυλίους ζηλοτυπίας ἔντεδιχονοίας,
ἔθελγε τὴν φιλοτιμίαν τῶν πλησιοχώρων ἔντεδυνατῶν
ἐπαρχιῶν ἔντε βασιλέων. Διὰ ταῦτα τὰ αἴτια ἐνεργῶν-
τα μᾶλλον ἔντε μᾶλλον, ἐκλίναν οἱ Ἑλληνες τὸν αὐχένα
ὑπὸ τὸν ζυγὸν πάσης ἄλλης δυνάμεως, ἡ ὁποία ὑπερ-